מהדורה למורה – אמונה ושאלות בשואה – דף שיח וחשיבה

- מטרה: הקשבה לקולות שונים, חשיבה אישית וכתיבה רפלקטיבית בעדינות ובכבוד.
- זמן מומלץ: 35 דקות
- מסלול: רגיל · חט"ב · תיכון
- הפעילות באתר: https://historia-et-hachadasha.sites.tab.bot/emuna.html

הנחיות להפעלה

- דף שיח רגיש: אין תשובה נכונה אחת. מכבדים כל עמדה, והשיתוף בחירה.
- כלל שיח: מקשיבים עד הסוף, בלי לקטוע ובלי לשפוט.
- כלל שיח: אין תשובה נכונה או לא נכונה – יש עמדות, רגשות ושאלות.
- כלל שיח: מכבדים מאמינים ומאמינות וגם מי שאינם מאמינים – אף אחד לא צריך לשכנע אף אחד.
- כלל שיח: השיתוף הוא בחירה: מותר לומר "אני מוותר/ת הפעם".
- כלל שיח: מה שנאמר בכיתה נשאר בכיתה.
- כלל שיח: מי שמרגיש/ה צורך לצאת לרגע או לדבר עם מבוגר/ת – זה בסדר, והיועצת זמינה.
- לצפות בכל הסרטונים לפני השיעור ולבחור את המתאימים לכיתה.
- לא להפוך את השיעור לוויכוח "מי צודק" – המטרה היא הקשבה והבנה של מגוון תגובות.
- לשים לב לתלמידים ולתלמידות מבני משפחות של ניצולים או במצב רגשי רגיש; לתאם מראש עם היועצת.
- לוודא: כל הציטוטים מובאים בתרגום/עיבוד חופשי – לוודא נוסח מדויק לפני הדפסה.
- לוודא: פרנקל – משפט מספרו המפורסם על משמעות (תרגום חופשי).
- לוודא: הרב ניסנבוים – "קידוש החיים": דברים המיוחסים לו בעדויות מגטו ורשה.
- לוודא: הרב קלונימוס קלמיש שפירא – רעיון השתתפות ה' בצער מדרשותיו בגטו (עיבוד).
- לוודא: פרימו לוי – מתוך ראיון מאוחר (עיבוד חופשי).
- לוודא: אמיל פקנהיים – "המצווה ה-614" (עיבוד חופשי).
- לוודא: יש לצפות בסרטונים לפני השיעור ולוודא שהם מתאימים לכיתה.

מפתח תשובות

כללי השיח שלנו

#	תשובה
1	תשובה אישית – מכבדים כל עמדה.

קולות מן התקופה ואחריה

#	תשובה
1	תשובה אישית – מכבדים כל עמדה. (תרגום חופשי מתוך ספרו על החיפוש אחר משמעות)
2	תשובה אישית – מכבדים כל עמדה. (בדברים המיוחסים לו בעדויות)
3	תשובה אישית – מכבדים כל עמדה. (עיבוד חופשי לרעיון מתוך דרשותיו שנכתבו בגטו)
4	תשובה אישית – מכבדים כל עמדה. (עיבוד חופשי לדברים שחזר עליהם בראיונות ובכתביו)

שאלות לחשיבה

#	תשובה
1	תשובה אישית – מכבדים כל עמדה.
2	תשובה אישית – מכבדים כל עמדה.
3	תשובה אישית – מכבדים כל עמדה.

כתיבה אישית

#	תשובה
–	תשובה אישית: רעיון מרכזי ברור, נימוק/דוגמה, משפטים שלמים

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

🕯️ אמונה ושאלות בשואה – דף שיח וחשיבה – דף תרגול

בדף הזה אין תשובות נכונות או לא נכונות. כתבו מה שאתם חושבים ומרגישים, בכבוד לכל דעה.

חלק א' – כללי השיח שלנו

1. בחרו כלל שיח אחד מהכללים שקראנו בכיתה. למה לדעתכם הוא חשוב במיוחד בשיחה על נושא כזה?

חלק ב' – קולות מן התקופה ואחריה

קראו כל ציטוט (בתרגום/עיבוד חופשי) וענו על השאלה שאחריו.

1. "אפשר לקחת מאדם הכול – חוץ מדבר אחד: את החירות האחרונה שלו, לבחור איך להתייחס למצב שבו הוא נמצא." — ויקטור פרנקל (1905–1997), פסיכיאטר וניצול שואה. איך הרעיון של "בחירה פנימית" יכול לעזור לאדם – מאמין או לא מאמין – בתקופה קשה?

2. "זוהי שעה של קידוש החיים: חובה עלינו לשמור על החיים ולהמשיך לחיות כיהודים, ולא רק להיות מוכנים למות." — הרב יצחק ניסנבוים (1868–1942), בגטו ורשה. מה פירוש הרעיון "קידוש החיים"? למה הוא היה חשוב כל כך בגטו?

3. "גם בשעות החשוכות ביותר, הקב"ה כביכול אינו רחוק – הוא שותף לכאב של עמו." — הרב קלונימוס קלמיש שפירא (1889–1943), בדרשותיו בגטו ורשה. איך רעיון כזה יכול היה לחזק מאמינים? אילו שאלות הוא משאיר פתוחות?

4. "לא הפסקתי לשאול, לכעוס ולהתווכח – אבל גם לא הפסקתי לפנות." — אלי ויזל (1928–2016), סופר וניצול שואה. האם אפשר להאמין ולשאול שאלות קשות בו זמנית? מה דעתכם?

חלק ג' – שאלות לחשיבה

1. מה עזר לאנשים לשמור על צלם אנוש ועל עולמם הפנימי בתנאים כמעט בלתי אפשריים?

2. אילו תגובות שונות לשאלה "איפה היה אלוהים?" שמעתם בשיעור? במה כולן מכבדות את הסבל?

3. האם אמונה יכולה לכלול גם שאלות, כעס ומחאה? ואם כן – איך?

חלק ד' – כתיבה אישית

מה אני לוקח/ת איתי מהשיחה היום? כתבו מחשבה, תחושה או שאלה.

כרטיס יציאה

משפט או ציטוט שנשאר איתי:

שאלה שעדיין מעסיקה אותי:

איך אני מרגיש/ה עכשיו? (אפשר לצייר סמל)